რუსეთის სოციალ-დემოკრატიული მუშათა პარტია

ოთხშაბათი, 4 აპრილი 1918 წ.

პროლეტარიელ ყველა ქვეყანის, შეერთდით!

ერთობა

ფასი 30 კაპ.

ჟურნალი ორ-ორ ფურცელ-ზე ხდებოდა

გაზეთი ღირს: 1 თვით 6 მ. 50 კ., ცალკე ნომერი ყველგან 30 კაპ. საზღვარ-გარეთ ორ. ჯერ მეტი. განცხადების ფასი, როგორც პირველ გვერდზე, ისე მეოთხეზე, პეტიტის სტრონქონა—50 კაპ. სამგლოვიარო განცხადება უნდა მოტანილ იქნას არა უგვიანეს დღის 11 ნახ. ს. ხელმოწერილი წერილები არ იბეჭდება. დაუბეჭდავ სტატიათა მასალას რედაქცია არ ინახავს, ავტორებს უკან ვერ დაუბრუნებს და ამის შესახებ არც მიწერ-მოწერას კისრულობს.

ბელის მომწერლებმა ფული შემდეგი ადრესით უნდა გამოგზავნონ: Тифлисъ, почтов. ящ. 199. Редакція „Эртоба". სხვა ადრესით გამოგზავნილ ფულს რედაქცია ვერ მიიღებს.

რედაქციაში პირადად მოლაპარაკება შეიძლება 10—12 საათამდე. რედაქციისა და კანტორის ადრესი: თფილისი, გოლოვინის პროსპექტი № 12. Тифлисъ. Головинскій проспектъ № 12).

ტელეფონი 16—62.

№ 77 ორგანო ამიერ-კავკასიის სოციალ-დემოკრატიულ მუშათა ორგანიზაციებისა № 77

· გრძელდება ხელის მოწერა 1918 წლისთვის
ყოველ დღიურ გაზეთ

„ერთობა"-ზე

1 თვით — 6 მან. 50 კ. ცალკე № ყველგან 30 კ.

გაზეთის დაკვეთა შეიძლება შემდეგი მისამართით:
Тифлисъ почт. ящикъ № 199. РЕДАКЦІЯ „ЭРТОБА".
ანგ. და თანამგრძელოთ ვსთხოვთ ხელის მოწერას ნუ დაკოსოდეთ.

გულდაწყვარი დედა სოფიო ნიკოლოზის ასული; ძმები: კონსტანტინე, ლევანი და ვახტანგი; და ელენე ფილიპეს ასული კალანდაძე და ს. ძე იულტინე სერგოფონის ძე კალანდაძე, გულითადის მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ, ოთხშაბათს 4 აპრილს კალოუბნის ეკლესიაში გადახდილი იქნება ორმოცი"დღის წირვა და პანაშვიდი ტრაღიკულად მოკლულის პროკურორიკის

ნიკოლოზ (კოლა) ფილიპეს ძე ზარაფიძის

სულის მოსახსენებლათ. პანაშვიდის დასაწყისი 11 საათზე. (1—1)

ჩვენი ხალხის საყურადღებოთ
ცხადდება, რომ ფემოფრილეგა საქართველოს ეროვნული ფონდის გასაძლიერებლათ
მიიღება ეროვნულ საბჭოს საბამართველოში (ფრეზილინის ქუჩა, № 11 საკუთარი სახლი) დღისს 11-დან 3 საათამდე.

მარტის 20 მაისისა ახალი

სამკურნალო

ყოველგვარ ავათმყოფთათვის
ეძლევა: ბ. ბ. ჭიკინარიშვილის და ლ. ბ. ნაზარეტიანცის

სავადმყოფოში არსებობს კბილის საუკეთესო კაბინეტი ხელოვნურ კბილების ტექნიკურ ლაბარატორიით
მისხელის და კირონში ქუჩის კუთხე № 22. (შესასვლელი კირონში ქუჩიდან) ტელეფ. 10—87. ავათმყოფების მიღება ყოველ დღე დილის 9 ს. ნაშუადღევის 3 საათამდე. ვენერიოლეი და სიფილისის ავათმყოფების მიღება საღამოს 5—8-ჯერ. ქალების და ბავშვების მიღება 4—5 ს., კეთილობილი ღარიბები უფასოთ მიიღებიან ღილ. 10—12 საათ. (24—12)

ექიმი ბ. ბ. ბუნაძე

იღება სადოსტაქრო ავათმყოფთა საღამოს 5—6 საათამდე კვირა დღის გარდა
მისამართი: დიდი მთავრის ქუჩა № 57.
ოფიცერთა ეკონომიურ სახ. შენობის პირდაპირ, სახ. სვანიშვილისა. ტელეფონი № 5—77.

რენტგენის ელექტრო-სხივებით მკურნალი კაბინეტი ნერვიანის უნივერსიტეტის
მედიცინის დოქტორის

ბ. ბ. ვეგრაგიანცისა

შინაგან ავათმყოფობათა სპეციალისტი მიიღებიან ბუღლისა და ქლეტეთ დაავადმყოფებულნი. ყოველგვარი გამოკვლევა ფოტოგრაფიული გადაღება და წამალობა—სხივებით. მზრალი ჰაერიანი ვინები, პნევმოტორაქსი, ფრსსენელისა ტოკი და სხვა. რენტგენო-ფოტოგრაფიული გადაღება წინასწარი ჩაწერით. ავადმყოფობა მიიღება ყოველ-დღე დილის 9 სათ.—1 სათ. და საღამოს 5 სათ —7 სათამდე. კვირობით კი დილ. 9 სათ. ადრესი: ბებუთოვის ქ. № 23. ტელეფონი 7—92.

ექიმი კ. ი. გვარჯალაძე

შინაგან და ბავშვთა სნეულებანი
ავათმყოფებს მიიღებს ყოველდღე საღამოს 5—6 ს., კვირა დღის გარდა.
ბესენიევის ქუჩა, № 4, სასტუმრო ვიტალის გვერდით. ტელ. 15—00.

ე ქ ი მ ი

დ. ი. ქორდანია

იღებს ავათმყოფებს შინაგან და ვენერიულ ავათმყოფობით, სიფილისი მისი და შედეგები სისხლი ნაკლებება. ქროონიკული მალარია და ქრონიკული ტრაპერი. საღამოს 5—7 საათამდე გარდა კვირისა. ბორის ქ. № 6 (დიდუბე). ტელ. 14—37.

ე ქ ი მ ი

ნ. ი. მახვილაძე

იღებს სპეციალურად მალარიით (ციცა) და მისი შედეგებით დასნეულებულნი, სისხლის ნაკლებობით, გულისა, ფილტვისა (ხელოვნური პნევმოტორაქსი) ქალრეული და სხვა შინაგან სნეულებით. ავათმყოფთ ყოველ დღე დილის 11—12 საათამდე და საღამოთი 4—6 საათამდე. მისამართი: მოსკოვის ქ. № 11.

ე ქ ი მ ი

ვ. ვ. კლდიაშვილი

შინაგან და ბავშვთა სნეულებიან ავადმყოფთ ღებულობს ყოველ-დღე დილის 12—1 საათ. და საღამოს 5—7 საათამდე. მისამართი: პეტროგრადის ქუჩა № 4, კუთხე მიხეილის პრ. ტელეფონი 8—48. ვაგზლის სამკურნალოში მიიღებს ყოველ-დღე დილის 1—2 საათამდე.

ექიმი ძალი

რ. ბ. შიშლო-საბაშვილი

მედიცინის დოქტორი ტენენგის უნივერსიტეტისა და ლენინგრადის მედიკურ-ქირურგიულ კოლეგიასა. იღებს ყოველ-დღე შინაგან, ქალურ და ვენერიულ ავადმყოფთ და იძლევა სამკურნალო დარიგებას. სიფილისის წამლობა ახალი მეთოდებით. დილის 10—12 ს. და საღამოს 5—7 საათამდე. ელისაბედის ქუჩა, სახლი № 32.

სამკურნალო კაბინეთი
ექიმი ალექსანდრე დავითის ძის

კეკელია

მიიღება კანისა, ვენერიოლისა და სიფილისიანნი ავათმყოფები. (914-ს და 606-ს შეშალაუნებენ). ავადმყოფთა მიღება 5—8 საათამდე საღამოთი. მიხეილის პროსპექტი № 116, სასტუმრო „ნიე"-ს პირდაპირ ტელეფონი 14—28

ე ქ ი მ ი

დ. ი. ჯაფარიძე

მიიღებს შინაგანის, ყურის, ყელის და ცხვირის სნეულებით ავადმყოფებს დილის 11—1 საათამდე, საღამოს 5—7 ს. მადათოვის ქუჩა № 7. ალექსანდრეს ბაღის პირდაპირ.

ექიმი ნ. ლ. ხუციაშვილი

მედიცინის დოკტორი მიუნხენის უნივერსიტეტისა.
შინაგან სამავშვო, საპვიროო და საშვილოსნო სნეულებით ავადმყოფთ იღებს ყოველ-დღე შუადღის 12—2 და საღამოს 4—5 საათამ. უფასოთ იღებს ყოველ-დღე დილით 9—10 საათ. მისამართი: ნიკოლოზის ქუჩა, № 7, სიმბოიჩის აფთიაქის გვერდით.

მანიფესტი
ამიერ-კავკასიის სეიმისა
ამიერ-კავკასიის ერებისადმი

ამიერ-კავკასიის ერებო!

დაჭკვა საათმა, როდესაც სწყდება ჩვენი საერთო სამშობლოს ბედი.

თქვენ უკვე იცით, თუ რა გვარი მოთხოვნები წამოგვიყენა ჩვენ ოსმალეთის მთავრობამ.

ჩვენგან მოითხოვდენ გვიცნო ბრესტლიტოვსკში დადებული ხელშეკრულობა, რომელიც ამიერ-კავკასიის ერების დაუკითხავად იქმნა შულილი. ეს ის ხელშეკრულობაა, რომელსაც რუსეთში ამ ჟამად ახაენ არ სცნობს, ვისთვისაც კი ძერფასია თავისუფლება და სამშობლოსადმი პატივცემა.

ჩვენგან მოითხოვდენ ჩვენს საუკეთესო ციხე-სიმაგრეს ყარსს და ჩვენს საუკეთესო ნავ-საყუდელს ბათუმს.

ჩვენგან მოითხოვდენ სამი ოლქის—ყარსის, არდაგანის და ბათუმის დაცალა-განთავისუფლებას.

ჩვენ ყოველივე ვიღონეთ, რომ მშვიდობიანი გზით, მოლაპარაკებით მოგვეგვარებინა საქმე, რომ ოსმალეთის მთავრობას უარეყო თვისი მოთხოვნანი. მიგისწრაფოდით რა ზავისაკენ, ჩვენ დავეთანხმედით უდიდეს მსხვერპლზე და დათმობაზე. ჩვენ განვიცადეთ ოსმალეთის, რომ მზათა ვართ დავთმოთ ყველაფერი, არდაგანი და ყარსიც კი, მაგრამ ჩვენ არ შეგვეძლო ფარი გვეთქვა ბათუმზე, რომელიც ზღვით ერთად ერთი კარია ჩვენთვის, რომლიდანაც ერთად ერთი გზა მიდის ჩვენი მხარიდან ევროპაში და გვეფრთების ევროპის კულტურასთან. და მთელი ჩვენი ძალ-ღონე, რომ დავა მშვიდობიანის გზით გადგეთოვებია, დაამსხვრია ოსმალეთის ჯიუტობამ.

ოსმალეთი დაჟინებით იცავს თავის პირვანდელ მოთხოვნებს. მისი მიზანია მოსწყვიტოს ამიერ-კავკასია გარეშე ქვეყანას, დაახრჩოს და დაამონაოოს ის. ამ მიზნის მისაღწევათ ოსმალეთ ჯარები შემოტეგას აწარმოებენ. ამ ჯარების შეჩერება ჩვენ შეგვიძლია მხოლოდ იარაღით.

ჩვენ წინ ასეთი საკითხი დადგა: განვაგრძოთ თუ არა ოსმალეთთან საზავო მოლაპარაკება ამ დროს, როცა მისი ჯარები ჩვენი ქვეყნის შუაგულისაკენ მოიწევენ, თუ შეგაწყვეტოთ ყოველგვარი მოლაპარაკება და იარაღს მივანდოთ ამიერ-კავკასიის თავისუფლების დაცვა?

ოსმალეთის საზავო მოლაპარაკების დაწყებისთანავე ჩვენ ვამბობდით: ამიერ-კავკასიის ერებს ზავი სწყურია, მაგრამ ეს ერები არ დასთანხმდებიან ეს ზავი იყიდონ მონობისა და შერცხვენის საფასურით.

ახლა ჩვენ ამოსარჩევთ გვაქვს: სამარცხვინო ზავი და მონობა, თუ ომი?

სამშობლოსა და მომავალ თაობათა წინაშე ჩვენი დიადი პასუხისმგებლობის შეგებებით ჩვენ შეურყეველათ ვარჩიეთ:

სამარცხვინო ზავს ჩვენ ხელი არ მოვაწერთო,

საზავო მოლაპარაკება ოსმალეთთან შეწყვეტილია.

ამიერიდან ჩვენ შორის დავას გადასჭრის იარაღი ბრძოლის ველზე.

და ამ საათში მოგმართავთ თქვენ, ვინაიდან თქვენზე, თქვენს მამაცობაზე, თქვენ მიერ გაჭირვების ატანაზე და მსხვერპლის გაღებაზეა დამოკიდებული თქვენი და თქვენი შვილების მომავალი.

მოქალაქენო! ნუ თუ მთელ რუსეთან ერთად ამიერიც დავამსხვრიეთ მეფის ფეოდალ, ნუთუ, რომ ოსმალეთის დამონებულ პროვინციათ გავმხდარიყავეთ?

ბელეზებო! განა იმიტომ მოგკა თქვენ მიწა რეგოლიუციამ, რომ ჩვენმა დამპყრობელმა ოსმალეთმა ეს მიწები ახალ მემამულეებს მიანაკუთროს?

მუშებო! განა იმისთვის ააფრიალეთ თქვენ რეგოლიუციის დროშა, რომ ის ტალახში ამოსვარის დამპყრობელს ფეხზე?

სახელოს ბოტანა და მონობა, ან ომი—სხვა გამოსავალი გზა ჩვენს წინაშე არ არის. დღე იმ მრისხანე საშიშროების წინაშე, რომელიც თავს ადგია ჩვენი ქვეყნის ყველა ერებს, დგიფწყვეტულ იქნას ყოველგვარი დავა, შური და უთანხმოება, რაიც ჩვენს რაზმებს დღემდე აგრე ანეალკეკებდა.

საუკუნო მონობის ყულფი აქეს გადაკეთული კისრად ჩვენი ქვეყნის ყველა ერებს. დღე მტრის შემოტეგა ჩვენმა ტრკიე გადაწყვეტლებამ დაამსხვრიოს, რომ ამოიგენა შთამომავლობათა სისხლით მორწყულ ჩვენს მამეულ ბოლოდგი დავიცავთ.

ყველამ იარაღს მოჰკიდეთ ხელი!

ყველა გაეშურეთ ფრონტისაკენ!

გამოდით ყველანი თავისუფლებისა და სამშობლოს დასაცავად!

ამიერ-კავკასიის სეიმი.

რისთვის ვიბრძვით?

ოსმალეთთან მომხდარმა შეტაკებამ ნათელჰყო ჩვენი შინაური მტრების ფარული განზრახვები. საკმაო გახდა მოსულიყო ცნობა ბათუმის დაცემის შესახებ, რომ რევოლიუციის ის ხალხის გამეოდენენ, სამშობლოს და თავისუფლების მოღალატენი ფეხზე დამდგარიყვენ, სახიერული ცას დასწყიდენ. ბნელ კუშეტში მამალული სპეკულიანტები და ხალხის სისხლით მოვაჭრენი, ქალაქში შემოხიზნული მემამულეები, უსაქმოთ დარჩენილი მოხეტიენი და ღანარი ავიატრები—ყველანი სინათლეზე გამოსულას ღამობენ, ხალ-ს წინაღადგა გასალაშქრებათ ემზადებიან.

რა მოხდა? რისთვის ამხედრდენ ისინი შშობელ ხალ-ს წინააღმდეგ, რათ ეტრფიან გარეშე მტრის მოსვლას, ოსმალეთის გამბატონებას?

რევოლიუციამ სხვებთან ერთად ისინიც გააოგნიესა, როსეთის მთელ დემოკრატიასთან ერთად ისინიც ადგიანინ და მოქალაქის უფლებებით შემოსა, მაგრამ ამავე დროს მთა წაართვა მათი უპირატესობანი, მოსპო საშუალება ხალხზე ბატონობის. ამისთვის ვერ უორგდებიან ისინი ახალ წყობილებას.

რას მოელიან ისინი ოსმალეთის სულთანისა და მისი ფაშებისაგან? ყველფერს, რაც მათს მექანთხორობას ხელს შეუწყობს. ბოხელნი მოელიან ისევ მოქალაქეს კისერზე დასჯუბვას, მემამულე მოელის მიწების დაბრუნებას, სპეკულიანტები კიდევ უფრო თავისუფლათ თარეშს.

ცხადია, ოსმალეთთან ომი არ არის ომი ჩვეულებრივი ხასიათისა, ეს არის ომი განმათავისუფლებელი, ომი რეგოლიუციურ დემოკრატიისა. აქ იბრძვიან არა ორი სახელმწიფო, არამედ ორი მიმართულება—რეგოლიუცია და რეაქცია, თავისუფლება და მონობა, ამიერ-კავკასიის გამთავრება მომასწავებელია თავისუფლების დამკვიდრების, მუშებისთვის კრების და კავშირების შერჩენის, კლასიერ ბრძოლის გაადვილებს, გლეხებისთვის მუმამულეთა ბატონობის მოშორების (მიწების გადაცემის, მთელი ხალხისთვის სამოკალაქო ცხოვრების მოწყობის და ადამიანურ მომავალის დამყარების. ოსმალეთის შემოსვლა—ეს სასტიკი ბატონ ყმობის აღდგენი იქნება: მუშები დაკარგვენ თავისუფლებას, გლეხები—მიწას. კვლავ მოგვეგლინენება ფაშები და თავადები დიამშეგების სახით მეთრახით ხელში.

ამიტომ არის, რომ დემოკრატია არაფერს არ ზოგავს ბათუმის დასაცავათ: ბათუმში დღეს ეაფთრებული ბრძოლაა ოსმალეთის ბაში-ბუზუკებსა და ჩვენს რაზმებს შორის. ბათუმის ფორტები ხელიდან ხელში გადადის, ბათუმის ქუჩები პროლეტარიატის და გლეხობის სისხლით ირწყვება.

საკვირა მთელი ჩვენი ქვეყანა ერთის დად ფრონტათ გადაქცეს, საკვირა მთელი ხალხი შეერთდეს ამ საშინელ საფრთხის წინააღმდეგ და მტერი ჩვენს ქვეყანაზე არ შემოუშვას.

უმთავრესათ დემოკრატია უნდა იყოს მეგრძოლი, რადგან მას მოელის ყველაზე მეტი საშიშროება, მაგრამ ჩვენი ღრმა რწმენაა, არც შეძლებულ კლასები ინტერესს შეადგენს ოსმალეთის გამარჯვება. ოსმალეთის შემოსვლა ისეთს წარმოუდგენელს ანარქიას გამოეფეს ჩვენში, რა ეგამეგვიებს ეროვნულ და კლასთა შორის ბრძოლას, რომ გაბატონებულ კლასები არამც თუ ვერ დაბრუნებენ კიდევ ბატონობას, პირიქით საკუთარ სიცოცხლესაც კი ვამოეთხოვებენ.

ამიტომ გაბატონებული კლასებიც ვალდებული არიან უარყონ ჯგუფური ეგოიზმი და საერთო საქმეს დაეხმარონ.

ჩვენი ქვეყანა ხანგრძლივ ომის ფერხულში ეგმის. რეგოლიუციას და ხალხს გასაცდელი მოელის. ამ საშინელმა საფრთხემ უნდა შეაკავშიროს ჩვენი ქვეყნის ყველა ცოცხალი ელემენტები და ველურ მტრის წინააღმდეგ დარაზმოს.

შეგნებულს და შეკავშირებულ ხალხს ვერავინ დაუდგება წინ, მით უფრო ვერას დაგვაკლებს ნახევრათ ველური და გაბრწყინვალი ოსმალეთი.

ომი თუ ზავი?

„ჭირსა შინა გამაგრება
ისე უნდა ვით ქვიტკირსა".

გუშინ დეპეშამ საბუნდარო ამბავი გვაცნო: ოსმალეთის ჯარმა ბათუმი აიღო. ფრიადდ დამაღონებელია ეს ამბავი, მაგრამ იგი არ იყო ჩვენთვის მოველოდენელი. ჩვენ კარგათ ეიცოდით, რომ ომის დროს ადამიანი უნდა ელოდეს ყოველნარ ხიფათს და განსაცდელს. მოეხდაეთ ამისა ბათუმის დაკარგვამ ბევრი პოლიტიკური მოეგაწყო სასოწარკვეთილებამდის მიიყვანა. მათის აზრით ბათუმის დაცემა ისეთი ძლიერი ფაქტორია, რომ უნდა დაუყონებლივ შიწყდეს ომი და შეიტეკლოს ჩვენი ორიენტაცია. ნამდვილათ-კი ეს ასე არ არის: ბათუმში დამარცხება შეიძლება სხვა დამარცხებაც მოჰყვეს, მაგრამ ეს ომას არ ნიშნავს, რომ უნდა შეიტეკლოს უცაცრივ ჩვენ მიერ არჩეული პოლიტიკური ხაზი: ოსმალეთთან საზავო მოლაპარაკების შეწყვეტა ამიერ-კავკასიის მთავრობის მხრივ არ ყოფილა უბრალო ეფინანსობის საკითხი. იგი აუცილებლობის შედეგი იყო. საზავო მოლაპარაკების დროს ნათლად გამოირკვა, რომ ოსმალეთს მარტო ბათუმისათვის კი არ „ზეტკვამ" გული, არამედ მთელი ამიერ-კავკასიისთვის. ოსმალეთი ძალზე ადინტერესებულია მოსწყვიტოს რუსეთს მთელი ამიერ-კავკასია და ერთხელ და სამუდამო მოიშოროს ჩრდილოეთის საფრთხე. მაშასადამე, აქ საკითხი მარტო ბათუმში და ყარსში კი არ არის, არამედ რთული პოლიტიკურ ბეგმის ბოლოს მიწების დაბრუნებას, სპეკულიანტები კიდევ უფრო თავისუფლათ თარეშს.

ცხადია, ოსმალეთთან ომი არ არის ომი ჩვეულებრივი ხასიათისა, ეს არის ომი განმათავისუფლებელი, ომი რეგოლიუციურ დემოკრატიისა. აქ იბრძვიან არა ორი სახელმწიფო, არამედ ორი მიმართულება—რეგოლიუცია და რეაქცია, თავისუფლება და მონობა, ამიერ-კავკასიის გამთავრება მომასწავებელია თავისუფლების დამკვიდრების, მუშებისთვის კრების და კავშირების შერჩენის, კლასიერ ბრძოლის გაადვილებს, გლეხებისთვის მუმამულეთა ბატონობის მოშორების (მიწების გადაცემის, მთელი ხალხისთვის სამოკალაქო ცხოვრების მოწყობის და ადამიანურ მომავალის დამყარების. ოსმალეთის შემოსვლა—ეს სასტიკი ბატონ ყმობის აღდგენი იქნება: მუშები დაკარგვენ თავისუფლებას, გლეხები—მიწას. კვლავ მოგვეგლინენება ფაშები და თავადები დიამშეგების სახით მეთრახით ხელში.

ამიტომ არის, რომ დემოკრატია არაფერს არ ზოგავს ბათუმის დასაცავათ: ბათუმში დღეს ეაფთრებული ბრძოლაა ოსმალეთის ბაში-ბუზუკებსა და ჩვენს რაზმებს შორის. ბათუმის ფორტები ხელიდან ხელში გადადის, ბათუმის ქუჩები პროლეტარიატის და გლეხობის სისხლით ირწყვება.

საკვირა მთელი ჩვენი ქვეყანა ერთის დად ფრონტათ გადაქცეს, საკვირა მთელი ხალხი შეერთდეს ამ საშინელ საფრთხის წინააღმდეგ და მტერი ჩვენს ქვეყანაზე არ შემოუშვას.

უმთავრესათ დემოკრატია უნდა იყოს მეგრძოლი, რადგან მას მოელის ყველაზე მეტი საშიშროება, მაგრამ ჩვენი ღრმა რწმენაა, არც შეძლებულ კლასები ინტერესს შეადგენს ოსმალეთის გამარჯვება. ოსმალეთის შემოსვლა ისეთს წარმოუდგენელს ანარქიას გამოეფეს ჩვენში, ის გამეგვიებს ეროვნულ და კლასთა შორის ბრძოლას, რომ გაბატონებული კლასები არამც თუ ვერ დაბრუნებენ კიდევ ბატონობას, პირიქით საკუთარ სიცოცხლესაც კი ვამოეთხოვებენ.

ამიტომ გაბატონებული კლასებიც ვალდებული არიან უარყონ ჯგუფური ეგოიზმი და საერთო საქმეს დაეხმარონ.

ჩვენი ქვეყანა ხანგრძლივ ომის ფერხულში ეგმის. რეგოლიუციას და ხალხს გასაცდელი მოელის. ამ საშინელმა საფრთხემ უნდა შეაკავშიროს ჩვენი ქვეყნის ყველა ცოცხალი ელემენტები და ველურ მტრის წინააღმდეგ დარაზმოს.

შეგნებულს და შეკავშირებულ ხალხს ვერავინ დაუდგება წინ, მით უფრო ვერას დაგვაკლებს ნახევრათ ველური და გაბრწყინვალი ოსმალეთი.

ომი თუ ზავი?

„ჭირსა შინა გამაგრება
ისე უნდა ვით ქვიტკირსა".

გუშინ დეპეშამ საბუნდარო ამბავი გვაცნო: ოსმალეთის ჯარმა ბათუმი აიღო. ფრიადდ დამაღონებელია ეს ამბავი, მაგრამ იგი არ იყო ჩვენთვის მოველოდენელი. ჩვენ კარგათ ეიცოდით, რომ ომის დროს ადამიანი უნდა ელოდეს ყოველნარ ხიფათს და განსაცდელს. მოეხდაეთ ამისა ბათუმის დაკარგვამ ბევრი პოლიტიკური მოეგაწყო სასოწარკვეთილებამდის მიიყვანა. მათის აზრით ბათუმის დაცემა ისეთი ძლიერი ფაქტორია, რომ უნდა დაუყონებლივ შიწყდეს ომი და შეიტეკლოს ჩვენი ორიენტაცია. ნამდვილათ-კი ეს ასე არ არის: ბათუმში დამარცხება შეიძლება სხვა დამარცხებაც მოჰყვეს, მაგრამ ეს იმას არ ნიშნავს, რომ უნდა შეიტეკლოს უცაცრივ ჩვენ მიერ არჩეული პოლიტიკური ხაზი: ოსმალეთთან საზავო მოლაპარაკების შეწყვეტა ამიერ-კავკასიის მთავრობის მხრივ არ ყოფილა უბრალო ეფინანსობის საკითხი. იგი აუცილებლობის შედეგი იყო. საზავო მოლაპარაკების დროს ნათლად გამოირკვა, რომ ოსმალეთს მარტო ბათუმისათვის კი არ „ზეტკვამ" გული, არამედ მთელი ამიერ-კავკასიისთვის. ოსმალეთი ძალზე ადინტერესებულია მოსწყვიტოს რუსეთს მთელი ამიერ-კავკასია და ერთხელ და სამუდამო მოიშოროს ჩრდილოეთის საფრთხე. მაშასადამე, აქ საკითხი მარტო ბათუმში და ყარსში კი არ არის, არამედ რთული პოლიტიკურ ბეგმის ბოლოს მიწების დაბრუნებას, სპეკულიანტები კიდევ უფრო თავისუფლათ თარეშს.

ცხადია, ოსმალეთთან ომი არ არის ომი ჩვეულებრივი ხასიათისა, ეს არის ომი განმათავისუფლებელი, ომი რეგოლიუციურ დემოკრატიისა. აქ იბრძვიან არა ორი სახელმწიფო, არამედ ორი მიმართულება—რეგოლიუცია და რეაქცია, თავისუფლება და მონობა, ამიერ-კავკასიის გამთავრება მომასწავებელია თავისუფლების დამკვიდრების, მუშებისთვის კრების და კავშირების შერჩენის, კლასიერ ბრძოლის გაადვილებს, გლეხებისთვის მუმამულეთა ბატონობის მოშორების (მიწების გადაცემის, მთელი ხალხისთვის სამოკალაქო ცხოვრების მოწყობის და ადამიანურ მომავალის დამყარების. ოსმალეთის შემოსვლა—ეს სასტიკი ბატონ ყმობის აღდგენი იქნება: მუშები დაკარგვენ თავისუფლებას, გლეხები—მიწას. კვლავ მოგვეგლინენება ფაშები და თავადები დიამშეგების სახით მეთრახით ხელში.

ამიტომ არის, რომ დემოკრატია არაფერს არ ზოგავს ბათუმის დასაცავათ: ბათუმში დღეს ეაფთრებული ბრძოლაა ოსმალეთის ბაში-ბუზუკებსა და ჩვენს რაზმებს შორის. ბათუმის ფორტები ხელიდან ხელში გადადის, ბათუმის ქუჩები პროლეტარიატის და გლეხობის სისხლით ირწყვება.

საკვირა მთელი ჩვენი ქვეყანა ერთის დად ფრონტათ გადაქცეს, საკვირა მთელი ხალხი შეერთდეს ამ საშინელ საფრთხის წინააღმდეგ და მტერი ჩვენს ქვეყანაზე არ შემოუშვას.

უმთავრესათ დემოკრატია უნდა იყოს მეგრძოლი, რადგან მას მოელის ყველაზე მეტი საშიშროება, მაგრამ ჩვენი ღრმა რწმენაა, არც შეძლებულ კლასები ინტერესს შეადგენს ოსმალეთის გამარჯვება. ოსმალეთის შემოსვლა ისეთს წარმოუდგენელს ანარქიას გამოეფეს ჩვენში, ის გამეგვიებს ეროვნულ და კლასთა შორის ბრძოლას, რომ გაბატონებული კლასები არამც თუ ვერ დაბრუნებენ კიდევ ბატონობას, პირიქით საკუთარ სიცოცხლესაც კი ვამოეთხოვებენ.

ამიტომ გაბატონებული კლასებიც ვალდებული არიან უარყონ ჯგუფური ეგოიზმი და საერთო საქმეს დაეხმარონ.

ჩვენი ქვეყანა ხანგრძლივ ომის ფერხულში ეგმის. რეგოლიუციას და ხალხს გასაცდელი მოელის. ამ საშინელმა საფრთხემ უნდა შეაკავშიროს ჩვენი ქვეყნის ყველა ცოცხალი ელემენტები და ველურ მტრის წინააღმდეგ დარაზმოს.

შეგნებულს და შეკავშირებულ ხალხს ვერავინ დაუდგება წინ, მით უფრო ვერას დაგვაკლებს ნახევრათ ველური და გაბრწყინვალი ოსმალეთი.

ომი თუ ზავი?

„ჭირსა შინა გამაგრება
ისე უნდა ვით ქვიტკირსა".

გუშინ დეპეშამ საბუნდარო ამბავი გვაცნო: ოსმალეთის ჯარმა ბათუმი აიღო. ფრიადდ დამაღონებელია ეს ამბავი, მაგრამ იგი არ იყო ჩვენთვის მოველოდენელი. ჩვენ კარგათ ეიცოდით, რომ ომის დროს ადამიანი უნდა ელოდეს ყოველნარ ხიფათს და განსაცდელს. მოეხდაეთ ამისა ბათუმის დაკარგვამ ბევრი პოლიტიკური მოეგაწყო სასოწარკვეთილებამდის მიიყვანა. მათის აზრით ბათუმის დაცემა ისეთი ძლიერი ფაქტორია, რომ უნდა დაუყონებლივ შიწყდეს ომი და შეიტეკლოს ჩვენი ორიენტაცია. ნამდვილათ-კი ეს ასე არ არის: ბათუმში დამარცხება შეიძლება სხვა დამარცხებაც მოჰყვეს, მაგრამ ეს იმას არ ნიშნავს, რომ უნდა შეიტეკლოს უცაცრივ ჩვენ მიერ არჩეული პოლიტიკური ხაზი: ოსმალეთთან საზავო მოლაპარაკების შეწყვეტა ამიერ-კავკასიის მთავრობის მხრივ არ ყოფილა უბრალო ეფინანსობის საკითხი. იგი აუცილებლობის შედეგი იყო. საზავო მოლაპარაკების დროს ნათლად გამოირკვა, რომ ოსმალეთს მარტო ბათუმისათვის კი არ „ზეტკვამ" გული, არამედ მთელი ამიერ-კავკასიისთვის. ოსმალეთი ძალზე ადინტერესებულია მოსწყვიტოს რუსეთს მთელი ამიერ-კავკასია და ერთხელ და სამუდამო მოიშოროს ჩრდილოეთის საფრთხე. მაშასადამე, აქ საკითხი მარტო ბათუმში და ყარსში კი არ არის, არამედ რთული პოლიტიკურ ბეგმის ბოლოს მიწების დაბრუნებას, სპეკულიანტები კიდევ უფრო თავისუფლათ თარეშს.

ცხადია, ოსმალეთთან ომი არ არის ომი ჩვეულებრივი ხასიათისა, ეს არის ომი განმათავისუფლებელი, ომი რეგოლიუციურ დემოკრატიისა. აქ იბრძვიან არა ორი სახელმწიფო, არამედ ორი მიმართულება—რეგოლიუცია და რეაქცია, თავისუფლება და მონობა, ამიერ-კავკასიის გამთავრება მომასწავებელია თავისუფლების დამკვიდრების, მუშებისთვის კრების და კავშირების შერჩენის, კლასიერ ბრძოლის გაადვილებს, გლეხებისთვის მუმამულეთა ბატონობის მოშორების (მიწების გადაცემის, მთელი ხალხისთვის სამოკალაქო ცხოვრების მოწყობის და ადამიანურ მომავალის დამყარების. ოსმალეთის შემოსვლა—ეს სასტიკი ბატონ ყმობის აღდგენი იქნება: მუშები დაკარგვენ თავისუფლებას, გლეხები—მიწას. კვლავ მოგვეგლინენება ფაშები და თავადები დიამშეგების სახით მეთრახით ხელში.

ამიტომ არის, რომ დემოკრატია არაფერს არ ზოგავს ბათუმის დასაცავათ: ბათუმში დღეს ეაფთრებული ბრძოლაა ოსმალეთის ბაში-ბუზუკებსა და ჩვენს რაზმებს შორის. ბათუმის ფორტები ხელიდან ხელში გადადის, ბათუმის ქუჩები პროლეტარიატის და გლეხობის სისხლით ირწყვება.

საკვირა მთელი ჩვენი ქვეყანა ერთის დად ფრონტათ გადაქცეს, საკვირა მთელი ხალხი შეერთდეს ამ საშინელ საფრთხის წინააღმდეგ და მტერი ჩვენს ქვეყანაზე არ შემოუშვას.

უმთავრესათ დემოკრატია უნდა იყოს მეგრძოლი, რადგან მას მოელის ყველაზე მეტი საშიშროება, მაგრამ ჩვენი ღრმა რწმენაა, არც შეძლებულ კლასები ინტერესს შეადგენს ოსმალეთის გამარჯვება. ოსმალეთის შემოსვლა ისეთს წარმოუდგენელს ანარქიას გამოეფეს ჩვენში, ის გამეგვიებს ეროვნულ და კლასთა შორის ბრძოლას, რომ გაბატონებული კლასები არამც თუ ვერ დაბრუნებენ კიდევ ბატონობას, პირიქით საკუთარ სიცოცხლესაც კი ვამოეთხოვებენ.

ამიტომ გაბატონებული კლასებიც ვალდებული არიან უარყონ ჯგუფური ეგოიზმი და საერთო საქმეს დაეხმარონ.

ჩვენი ქვეყანა ხანგრძლივ ომის ფერხულში ეგმის. რეგოლიუციას და ხალხს გასაცდელი მოელის. ამ საშინელმა საფრთხემ უნდა შეაკავშიროს ჩვენი ქვეყნის ყველა ცოცხალი ელემენტები და ველურ მტრის წინააღმდეგ დარაზმოს.

შეგნებულს და შეკავშირებულ ხალხს ვერავინ დაუდგება წინ, მით უფრო ვერას დაგვაკლებს ნახევრათ ველური და გაბრწყინვალი ოსმალეთი.

მდგომარეობა მაინც არ უმჯობესდება. ჩვენი ეროვნული ცხოვრება ვერ იპოვნის გასასვლელს გზას, თუ მას მოკავშირეები მხოლოდ ინგლუნები და ლეკები იყოლებენ. შეიძლება ოდეს ოსმალეთი დაგვპირდეს კიდევ „ტოროკიდიბლ“-ებს, მაგრამ ეს „დამოუკიდებლობა“ იქნება მონობაზე უარესი. მოწყვეტილი შავ-ზღვას და ფასაღელეთ ევროპიულ ცხოვრებას. ქართველი ერი მალე დაადგება გადაგვე რებს. გზას. ჩვენ ამით ისიც თქმა არ გვინდა, რასაკვირველია, რომ წინააღმდეგი ვიყოთ ან საზაკო მოლაპარაკების ან და დამოუკიდებლობის. ჩვენ ვამბობთ მხოლოდ, რომ ერთიც და მეორეც უნდა მოხდეს მაშინ, როდესაც საერთაშორისო მდგომარეობა ჩვენდა სასარგებლოდ შეიცვლება.

დ. ონიაშვილი.

რუსეთის დემოკრატიას

ამხანაგები რუსეთის მუშებო, გლეხებო და ჯარისკაცებო!

ამიერ-კავკასიის დემოკრატიის სახელით, სასიკვდილო საფრთხის დროს, რომელიც ეშვება ჩვენს მხარეს, ჩვენ მოგმართავთ თქვენ.

ოსმალეთის იმპერიალისტებმა, ეყრდნობიან რა ბრესტ-ლიტოვსკის ხელშეკრულებას, წარმოგვიდგინეს ჩვენ მთელ ოსტინელებები, რომელსაც მიყავს ამიერ-კავკასია დამონავებისაკენ. ჩვენ არ შეგვეძლო დავთანხმებულიყავით ამ მოთხოვნილებებზე. ვინაიდან მათზე დათანხმება მიგვიყვანდა რუსეთიდან კავკასიის ჩამოშორებამდე და იქნებოდა რეგიონალიზაციის ეარაგულათ ღალატი. ოსმალეთმა ალბა ეს ეტაპ მიიღწიოს თავის მოთხოვნილებათა შესრულებას იარაღის ძალით და დაიპყრა ჩვენს წინააღმდეგ თავისი პოლკები.

დიდი საფრთხე მოელის ამიერ-კავკასიას. და ამ დროს თქვენ უნდა დაგვეხმაროთ ჩვენ, დიდ რევოლიუციონურ ბრძოლით ჩვენთან ძმებო!

ჩვენ ვიბრძოდით თქვენთან ერთათ 1905 წლის მარტიკადებზე. თქვენთან ერთათ ვებრძოდით ჩვენ ცარიზმს, ჩვენ ერთათ ვიტანჯებოდით ციხეებში, კატორღაში, ჯდასახლებულები. საერთო სიხარული გვქონდა ჩვენ რევოლიუციის გამარჯვების დღეებში, საერთო მწუხარება მის დამარცხების დღეებში, საერთო იმედები გვინათებდა ჩვენ გზას წინ. და ახლა ჩვენი რაზმები, უჭირან რა გზას ოსმალეთის სულთანის ჯარებს, იცავენ რა ამიერ-კავკასიის თავის უფლებას, ამასთანავე იცავენ რუსეთის რევოლიუციის დროშას.

ჩვენი დამარცხება იქნება ზიანის მიღება მთელი რუსეთისათვის, ჩვენი გამარჯვება შთაბერავს ახალ ძალებს რუსეთის რევოლიუციას. ჩვენ შევასრულებთ ჩვენს მოვალეობას ბოლომდის. მაგრამ ჩვენი ძალები შეიძლება გამოიფლოს. თქვენ ჩვენზე უფრო მდიდარი ხართ პურით, იარაღით, ხალხით და ფულით. ჩვენ ველით ხმარის დაჭერას და დახმარებას თქვენგან.

გამოეხმაურეთ ჩვენს მოწოდებას, რუსეთის მუშებო, გლეხებო და ჯარისკაცებო და ერთათ დავიცვა ჩვენ მტრისაგან რუსეთის და ჩვენს წინააღმდეგ.

ამიერ-კავკასიის სეიმის სოც.-დემ. მუშათა ფრაქცია.

რ. ს. დ. მ. პ. საოლქო კომიტეტი.

გაკოს ამბები

აჯიკაბულიდან დაბრუნდა 30 მარტს ფოლისიდან წასული მატარებელი. ამ მატარებლით დაბრუნებული მგზავრები შემდეგს გადმოგვაცემენ: 31 მარტს ადგილობრივ ბრძოლა იყო ბალშევიკებსა და მუსულმანებს შორის. სადგურთან გაჩერებული იყო „ეელური“ დივიზიის ეშელონი და გაბჯიდან წასული ერთი ვაგონი ფიცარებისა. ამ რაზმის უფროსს ბოლ. მაღალოვს ეცნობა ბაქოდან, რომ ბალშევიკები გამოვიდნენ. ალაკენ იყოდა ვისგან შეიდგებოდა ბაქოდან წამოსული ეშელონი. მაღალოვის რაზმმა ფიცარებიანს ახლოს მდებარე მაღლობები გა.მაგრა. სადგურთან ახლოს ლიანდაგი იქნა აყრილი. ბაქოს ეშელონს ორთქლმავალი ჩაეგარდა. მხედრები ვაგონებიდან გამოვიდნენ და გაჩაღდა ბრძოლა „ეელურ“ დივიზიასთან, რასაც ორივე მხრით სროლა მოყვა სამთო ზარბაზნებიდან. ბრძოლაში მონაწილეობა მიიღეს ალიკაბულის მუსულმანებმაც. ცხარე სროლის შემდეგ ბაქოს ეშელონმა მოკრიბა ბრძოლის ველზე დაჭრილები და ბაქოსაკენ გაეშურა. მაღ.-ლოვის რაზმს ბოლ.ელს 2 ადგილი და ორი მხედარი. ეს ზარალი მოუვიდა ბაქოს ეშელონს ორ იქიან. დაბოკილნი აჯიკაბულიდან ანჯაფში გამოგზავნეს.

ბაქოს ბალშევიკური გზეთების ბაღმეკეშეთ, „ტატაკეს“ არ ჰქონია ნაციონალიზეტი ხასიათი. მუშათა და ჯ.-კაცთა დეპუტატების საბჭომ „ეელენსაზე“ მომზადებებმის შემდეგ განიხრახა იარაღის აყრა „გარეულ დივიზიისათვის“, რომლის კონტრ-რევოლიუციონერი მოქმედება მიმართული იყო საბჭოს წინააღმდეგ. დამტკიცდა, რომ „მუსავატი“ ჩუმათ უჭირდა მხარს „გარეულ დივიზიას“, რომელმაც მხოლოდ მაშინ აიყარა იარაღი, როცა ამის ნებართვა მიიღო „მუსავატისაგან“. „მუსავატა“ აპირებდა მუსულმანთა კონტრ-კოტა სოციალისტურ პარტიის „ჰუმეტისა“ და სოც.-რევოლიუციონერების წინააღმდეგ. იგი ხელმძღვანელობდა მთელი მოძრაობის დროს საბჭოს წინააღმდეგ მიმართულ მოძრაობას. მუშათა ობნებაში სიწყნარე იყო. დროზე იქნა მიღებული ზომები ბნელი ძალების წინააღმდეგ და სხვადასხვა ეროვნებათა მუშებს შორის შელი და მტრობა არ ჩამოვარდნილა

ბაქოს რევოლიუციონერ თავდაცვის კომიტეტმა აკანყიფულებს წარ უდგინა ულტიმატუმი. ეს ულტიმატუმი მიიღო დელეგაციამ, რომელშიაც შედიოდენ „მუსავატის“ და მუსულმანთა სხვა საზოგადოებრივ დაწესებულებებისა და მათი სამხედელთის წარმომადგენლები. ამ ულტიმატუმის თანახმათ მუსულმანთა პოსტებიდან უნდა მოიხსნას ყველა შეიარაღებული მებამბეები და დაიყენებლივ შეწყვეს სროლა. მთელი იარაღი ყველა შეკავშირებულ ნაწილებისა, ჯგუფებისა და ცალკე პირებისა უნდა გადაიკეს საანგარიშოთ შერეულ კომისიას, რომელშიაც შედიან მუსულმანთა სოციალისტურ პარტიების და მუშათა, ჯარისკაცთა და მატროსთა დეპუტატების საბჭოს წარმომადგენლები. ეს იარაღი შემდეგ დაყრიგდება ამ მუსულმანებს, რომლებიც ხხარს უჭერენ საბჭოს.

ახალი ამბები

„სახალხო უნივერსიტეტის დღე“. მაბათს, 7 აპრილს, თფილისს სახალხო უნივერსიტეტის სასარგებლოთ თფილისში მოხდება ყველაბეთი ფულების შეკრება. ვინაიდან ამ საქმისათვის საქმის მეთაურნი სუსტნი არიან საკმარი ძალებით, საორგანიზაციო კომიტეტი სახალხო უნივერსიტეტის მსმენელთა სახოთს უმაღლეს სასწავლებლის მოსწავლეთ დაეხმარონ ფულის შეგროვების საქმეში. ჩაწერა შეიძლება სახალხო უნივერსიტეტის ბინაზე (მიხეილის პროსპექტი № 91) ყოველ დღე დილის 11—2 ს. და საღამოთი 6—10 ს.

◆ გაფიცვა. ორი თვეა ბეჭდვითი საქმის ზოგიერთ დაწესებულებებში მუშების გაფიცვაა. მუშები მოითხოვდენ წელწადში ერთი თვით დასვენებას. ზოგიერთი პატრონები არ დასთანხმდენ ამას. ხანგრძლივი გაფიცვა კი გამოიწვევს ბეჭდვითი საქმის მომუშავეთა გაფიცვას, ამიტომ ზრომის კომისიამ განიხილა რა მუშების ყველა მოთხოვნილებანი, დადგინა: რეკვიზიცია მოახდინოს შემდეგი დაწესებულების: მარტიროსიანცის სტამბა გადაეცეს ქალაქთა კავშირს, მსტიბიეის ლიტოგრაფია—შუბის საბეჭდო ტამბას. „საკანონიერ სახელოსნო“ გადაეცემა შუბის საკანონიერ სახელოსნოს.

◆ თფილისის მილიციის უფროსი კონაშვილი გაემგზავრა რა თფილისიდან თავის მოვალეობის აღსრულება დაავალა პოროჩინ მოგალეგესკის.

◆ ფოთში შესდგა სახალხო მილიცია. ყველა მოვალეკე 18—45 წლამდე ჩაირიცხა მილიციაში. ყოველ დღე სწარმოვებს მეცადინეობა, ინსტრუქტორ-ოფიცრების ხელმძღვანელობით.

◆ ქალაქის თვითმართველობას გზა ზოგიგზა აქვს ამ დღეებში გახსნას ქალაქში იაფ ფასიანი სასადილოები. თვითმართველობა საბჭოს სთხოვს 25 ათას ანეულს ხარჯების დასაფარავათ.

◆ მკვლელობა. 1 აპრილს რკინის გზის მოსაცსახურე ვართან მელიქოვმა მოკალა თავისი მეუღლე მარია მელიქოვისა.

◆ ბაკოში ბაქოს სახალხო მილიციაში 18—45 წლამდე ჩაირიცხა მილიციაში. ყოველ დღე სწარმოვებს მეცადინეობა, ინსტრუქტორ-ოფიცრების ხელმძღვანელობით.

◆ ქალაქის თვითმართველობას გზა ზოგიგზა აქვს ამ დღეებში გახსნას ქალაქში იაფ ფასიანი სასადილოები. თვითმართველობა საბჭოს სთხოვს 25 ათას ანეულს ხარჯების დასაფარავათ.

◆ მკვლელობა. 1 აპრილს რკინის გზის მოსაცსახურე ვართან მელიქოვმა მოკალა თავისი მეუღლე მარია მელიქოვისა.

◆ ქალაქის საბჭოს არარეულებრივი სხდომა შესდგება 5 აპრილს.

◆ ჩვენი საზავო დელეგაცია ტრაპიზონიდან გუშინ თფილისში ჩამოვიდა.

◆ საბოსფორეთ უნუბეის განკარგულებით სწავლა შესწყდა მთელს ქუთაისს გიმნაზიაში.

◆ ეროვნული ფონდი. დღეს, 4 აპრილს სალამოს 6 საათზე საკრებულოს ეროვნულ საბჭოს დარბაზში (ფრანილინის ქ. № 11) დანიშნულია თფილისში არსებულ ყველა ტიპის სასწავლებლების წარმომადგენელთა კრება. წარმომადგენელთ დაუყოვნებლივ ეროვნულ საბჭოს შეესაფოვებოდათ ეროვნული ფონდის გასაძლიერებლათ.

◆ შაკარი ოფიციალი ღირს ბერგაენკა 1 მან. ფუნტი 92 კაპ.

◆ მთავრობამ გადასწყვიტა ახლად გაწვეულ ჯარის შესანახი ხარჯების დასაფარავათ მიანდოს კომისიას შემუშაოს პროექტი. კომისიაში შედიან: ზრომის, სამეფლო, ფინანსის და მრეწველობის მინისტრები.

◆ ჯარისკაცი სიღნაღ-ნოსტორის ძე ტატარაკა ხსნ.ტარებდა კავკასიის მ.ოქმედ ჯარში მსროლელთა პოლკში მე-2 სატვინიანეცდ ოქვეელ ოსნაზე მე-2 ბეჭდ-ში. სეტყმბრის შემდეგ ჩამსა მშობლებსა არაფერი იცოდ ბის შესახებ და თუ ვინმემ რამე იცის, გთხოვთ ვაცნობოთ

I აპრილიდან (14 აპრილი ახ სტ.) ჩვენი გაზეთის ფასი ეღირება

30 კაპეიკი

პროვინციელ აბონენტებს დაეთმოგათ 24 კაპ. ერთი თვით ეღირება 6 მან. და 50 კაპ.

შემდეგი მისამართით: თფილისი, ბასიანის ქეჩა № 23. პეტრე დენაკოს.

◆ სომეხ-თათართა შეთანხმება. ლორის, ბამბაკის და ყაზახის რაიონის რწმენებულთა კარა ლისში მოიწვია სომხების და თათრების წარმომადგენლების კრება იმ ზომების შესამუშავებლათ, რომლითაც შესაძლებელი იქნება ბოლო მოეოლს ამ ორ ერს შორის ჩამოვარდნილ უთანხმოებას. გაბაყვია რა საერთო მდგომარეობა, კრებამ სხვათა შორის გამოიტანა შემდეგი განაჩენი: სომეხთა და თათართა სოფლის მცხოვრენნი ირჩევენ შერეულ კომისიას, რომელიც ეცდება ბოლო მოეოლს ნაციონალურ შეღაღს: ხსენებული კომისია უნდა არჩეულ იქნას თანასწორი რიცხვით როგორც სომეხებს, ისე თათრების ხხრით. ამავე კრებაზე ა.ჩეულ ფერდი ეიქნა ფრაქციებ ერთ ერთ ადგილ ეიქნა ფერდ ეიქნა ფერ ეიქნა ფერ ეიქნა ფერ

ᲒᲘᲠᲩᲔᲑᲐ თავისუფალ საქართველოს და ᲛᲝᲜᲐᲠᲥᲘᲐᲡᲐᲛᲔᲑᲘᲗ ᲐᲠᲐᲡᲐᲮᲐᲠᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲩᲜᲘᲡ ᲒᲘᲗᲮᲝᲗᲑᲘᲗ: რათა? რისთვის? რა დაგაშავეთ, რომ არ გვეხარებით, რომ დაგიშავა ქართველმა მშრომელმა ᲮᲐᲚᲮᲘ, რომ თქვენ მათ ᲮᲣᲠᲒᲘ შეიქცეთ. რათ გშვა დედამ თუ მას „ნამის ᲐᲮᲠᲘᲓᲐᲜ“ არ დაიკვიდით. „ᲮᲐᲚᲮᲘᲡ ᲛᲢᲠᲘᲡ“ ᲜᲐᲮᲐᲚᲘᲡ სკვდილი ᲡᲐᲮᲔᲚᲝᲑᲘᲗ“.

დემოკრატიული საქართველო განსაცდელშია, ის თქვენგან ᲨᲕᲔᲚᲘ მოითხოვს. ვინაც ცოცხალი ᲧᲠᲘᲗ არა ხართ და სამხედრო საქმე გეს.ᲗᲘ, ᲒᲐᲗᲣᲗᲘᲡᲙᲘᲜ ᲒᲐᲛᲝᲬᲣᲠᲗᲣᲜ. სიცოცხლეᲨᲘ ᲕᲘᲜ თუ არ ᲨᲔᲛᲘᲫᲚᲔᲑᲐᲠᲮᲐᲠ, ᲒᲐᲗᲣᲗᲘᲡ ᲩᲐᲛᲝᲜᲐᲠ: „ᲪᲘᲠᲮᲚᲘᲡᲙᲘᲗᲮᲘᲡ,ᲞᲣᲚᲘᲗᲘᲗᲮᲘᲡ,„ᲪᲘᲠᲮᲚᲘᲡᲙᲘᲗᲮᲘᲡ“, ᲒᲣᲚᲘᲡ ᲫᲐᲜᲪᲘᲐᲚᲘᲗᲐᲜ ᲛᲝᲒᲚᲔᲜᲘᲗᲐᲜ.

ᲨᲔᲜ... ᲞᲝᲚᲘᲡᲘ ᲛᲔ... ᲠᲐᲢᲐᲛ ᲓᲐᲐᲓᲒᲘᲜᲐ: ᲒᲐᲛᲐᲠᲯᲕᲔᲚᲘ ᲥᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲒᲐᲖᲔᲗᲘᲡ ᲛᲝᲛᲬᲘᲚᲝᲑᲘᲗ ᲐᲮᲚᲐᲜᲓᲔᲚᲘᲡ ᲡᲐᲮᲝ ᲡᲣᲚᲘᲔᲠᲗᲐᲜ ᲓᲐᲠᲩᲐᲡᲐᲜᲔᲚᲐᲓ ᲐᲮᲚᲐᲜᲓᲔᲚᲘᲡ, ᲠᲝᲛᲚᲘᲡᲐᲪ ᲩᲕᲔᲜᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲛᲘᲒᲘᲗᲘᲐ „ᲝᲠᲗᲮᲣᲚᲘ“ ᲐᲘᲠᲩᲘᲡ და ᲐᲠ ᲓᲐᲑᲠᲣᲜᲓᲘᲡ, ᲐᲠ ᲛᲘᲒᲘᲒᲐᲜᲘᲗ.

ᲡᲘᲪᲘᲪᲮᲚᲘᲡ ᲡᲘᲛᲦᲠᲔᲚᲘ ᲛᲝᲛᲘᲒᲘᲗ ᲓᲐᲠᲩᲔᲜᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲐᲠᲐᲠᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲐᲠᲐᲠᲘᲡ ᲘᲛ

ინიციალებს ამოფარებია) განუზრახავს აქეთ გამოდავება...

როდესაც ფედერ. რაზმმა გამოიარა ხაშურის სადგურზე თითქმის არავინ არ იყო გარდა მოსამსახურეებისა. როდესაც თოფის ხმა მოისმა ბუფეტიდან, ცხადია ყველამ მიაქცია ამას ყურადღება, რადგანაც სრო�s სასტიკად აკოცალულია ბორის მაზრაში საალო წესების გამო. იქვე მივდექნენ ჩვენი შტაბის რამოდენიმე წევრები, რომლებმაც ამბ. იმნაშვილის პირით გაუფრთხილებლობაზე მიუთითეს რაზმელებს ამხანაგურის დაზრდილობიანის ტონით. საბიზღარი სიცარეა ეს, რასაც ბ-ნი ს—ლი აწერს ამბ. იმნაშვილს, თითქოს მას სხვანაირი კილოთი მიემართოთ ვისმესეთის.

„რაზმელმა“ ს—ლმა რაიმე გასამართლებელი უნდა მოიყვანოს, თორემ თვითონაც ბედავს ეს უბრახულ მდგომარეობაშია! ერთმა „რაზმელმა“ იუბედრისა ამხანაგების შენიშვნა და დაიწყო ფხაკური და დაცინვა, თან რევოლვერიც იძრო. მკითხველი მიხვდება რა ტიპთან გვქონებია საქმე, და ასაღელვებელი სწორეთ ეს არის, რომ ასეთ პროოვაკატორს, რომელსაც შეეძლო იქ სისხლის მორეკვი დაეყენებია, გასამართლების და მის თავის წრიდან გარიეცხეს მაგიერად. „რაზმელი“ ს—ლი მასზე კრინტს არ ძრავს და საქმეს აფუჩეტებს. ეტყობა, ბ. ს—ლიც ისეთივე „რაზმელია“, როგორც ის თავაშვებული ვაუბატონი. კიდევ კარგი თვითონ ფედერალიტ. გამოჩნდენ ისეთი შენგებული რაზმელები იქვე რომ პროოვაკაციის ჩაშდეს. გარეთ გამთარიეს, თუმცაღა მან ერთი ბასროოა მაინც გაისროოა და ტელეგრაფის მავთული დასწყეტა იქვე კარებთან (რასაც სადგურის ადმინისტრაცია დამამოწმებს).

მყისვე ზმიები იქნა მიღებული, რომ ჩვენი გვარდიელები არ აყოოოდეს პროოვოკატორად გამოსულას. ვინ იცის რა დატრიალდებოდა, რომ კანონიერი აღშფოთება გვარდიელების თავის დასკვნამდე მისულიყოოა... მაგრამ „გმირებმა“ საქმე ამით არ გათავეს: როდესაც ჩვენი ამხანაგები იმის ცდაში იყვნენ, რომ სისხლის ღვრა არ მომხდარიყო, ერთმა „რაზმელთაგანმა“. ისარებულ სადგურის ოჯახ სიბინელით და ჩვენ ამხანაგებს თოფი ესროოა... მაშინ კი ალელვება უმწყვეტელესათ გაიზარდა, ვიღაც „გუდოკის“ მისაკემათაც კი გაიქცა, მაგრამ ამბ. იმნაშვილის, ღონღაძის და სხ. ცდით ჩვენი გვარდიელები პროოვაკაციის არ აყვენ, რომელსაც განსაზღვრული მიზანი ქონდა. მაშასადამე, „რაზმელი“ ბ. ს—ლო, აქ შიში რა შუაში იყო, სადაც ოთხასი გვარდიელი მოინახებაა. თქვენ რომ ეოკა შეგნება გკონდეთ, იტყოდით რამეს იმ თავდაჭერილობა-მოთმენაზე, რომელიც ჩვენებმა გამოიჩინეს. ჩვენ ისიც გვრწამს, რომ თქვენ შორისაც იყვნენ იქვე შეგნებული ამხანაგები, რომლებმაც ცდა არ მოაკლეს სისხლის ღვრის თავიდან ასაცილებლად. მაგრამ გვაკვირვებს ის გარემოება, რომ ისინი აძლევენ საშვალებას ისეთ ვაჯბატონებს, როგორიცაა ბ ნ ს—ლი და კოპპ., მათი სახელით გაზეთის ფურცლებზე გამოვიდნენ...

ჩვენ ეს შეურაცყოფა მოვითმინეთ და ჩვენი მოსაზრება ამ სამწუხარო ინციდენტზე, მაშინ იქ შექმნილ მდგომარეობის შესახებ სატყვიერით გადავეცეთ ს. ფედ. მთავარ კომიტეტში მოსახსენებლათ.

აქვე ვაცხადებთ, რომ ჩვენს გვარდიაში არიან ყველა პარტიების წარმომადგენლები და შემთხვევა არ ყოფილა, რომ იოტის ოდნავ რაიმე გეუგებრობას ადგილი ქონებოდეს ჩვენში.

ჩვენ წინადადებას ვაძლევთ ს. ფედ. მთავარ კომიტეტს მიაქციოს ყურადღება ასეთ აღსაშფოთებელ მოვლენებს და აგრეთვე იმასაც, რომ მის რაზმში, რომელიც მოწოდებულია დარაჯი იყოს რევოლიუციის, წესიერების და სამშობლოის, შეპარულია არა საიმედო პირები, რომელიც მას ჩირქს სცხებს.

30 მარტი. ხაშურის წითელ გვარდიის შტაბი.

ᲥᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲡᲐᲛᲮᲔᲓᲠᲝ ᲝᲠᲒᲐᲜᲘᲖᲐᲪᲘᲔᲑᲘ ᲠᲣᲡᲔᲗᲨᲘ

ᲒᲠᲐᲜᲘ.

(დასასრული).

ერთ ჩვენს ვაგონში ამ კაცამდე მოგვამეზედიეს. ასეევე სხვა ვაგონებში.

შემოვიდენ დე დაგვიწყეს თვლა, გადაგვეთვალეს ყველანი.

ამ დროს ერთი კაბაკი შემოვიდა ვაგონში და დაგვიწყო ტკბილათ მუსაიფი. სთქვა, რომ ის საქართველოს ქალაქებში: ბორჯომში, ქუთაისში, ოზურგეთში და სხვაგან მსახურობდა.

ზოგმა ჩვენგანმა სთქვეს,—ეს ალბათ ჯაშუშთა არის ჩვენთან გამოგზავნილიო, მაგრამ ზოგიც, მეტადრე ქალები უფრო ნდობით უყურებდნენ და დაუწყეს კითხვა,—რა მოგველის აწიო.

კაბაკმა დაიმშვიდა ხალხი. „განა მე და ბეერმა ჩვენგანმაც არ ვიცით, რომ თქვენ არა ხართ კონტრ რევოლიუციონერები და ბეერი თქვენგან, პირიქით, კარგი რევოლიუციონერიც არისო“—სთქვა მან, „მაგრამ ბრბოს ხელი ჰკიდეთ და თუ არა ასეთი მოტყუებით, თქვენი მათი ხელიდან დახსნა შეუძლებელი იყოო. ახლა თქვენ გადარჩენილი ხართ, ცოტა ხანში მატარებელს ი[illegible] სადაურზე გავიყვანთ, ახლანდელ დაიარაჯებს „სმენის“ სახით გამოვცლთ ჩვენი დიარაჯები და მერე ღამით გაგზავნეთო.

(ცოტა ხნის შემდეგ თავთავიანთ ალაგას წასვლის ნებაც მოგვეცა).

მართლაც დაიძრა მატარებელი და მივედით სადგურზე. აქ შემოვიდა არტილერიის კომისარი არტილერიისავე ჯარისკაცები და გამოჭკითხა ხალხს ვის რა წაართვეს.

გამოიარეკა, სხვათა შორის, რომ თფილისელ ვაჭარ რაბინოვიჩისთვის წაერთვათ ოქროს და ვერცხლის ნივთები 400,000 მანეთისა. ისე თითქმის ყველანაირ ეერთმიათ, თუ რამე მოჰქონდათ თავის ოჯახში.

ხალხს ეგონა იმიტომ კითხულობენ, რომ უკან დაუბრუნებენ ნაძარცვსო, მაგრამ თურმე სიდან დაამბრუნებენ, როცა არაფერ იცის, ვინ ჩხრეკდა, ვის რა მიჰქონდა.

უცეს შემოვარდა ერთ-ერთი დარაჯთაგანნ კომიტეტის ვაგონში, სადაც იყვნენ კომიტეტის წევრის დ. წერეთელის ცოლი და ორი ბავშვი და ბრძანების კილოთი უთხრა წერეთელის ცოლს, რომ ის ეკლავე წასულიყო თავის ვაგონში. არცკი მისცა დალაპარაკების ნება ქალს, ისე საჩქაროთ გაიყვანა იქეთ.

კომიტეტის თავმჯდომარეს საჩქაროთ გაგზავნეს კომიტეტის ერთ-ერთი წევრი, რომ მას გაეგო რაშია საქმე, რატომ გაიყვანეს ქალი, მაგრამ ის დარაჯებს სწორეთ იმ ვაგონში არ შეეშვათ თუმცა სხვა ვაგონები თურმე თავისუფლათ გაიარა.

საქმე აი რაში ყოფილიყო: მატარებლის მოსამსახურეებს უნაბავთ სადღაც დ. წერეთელის ცოლის პასპორტი, 1914 წელში აღებული, რომელშიაც ეწერა, „Княгиня Екатерина Николаевна Церетели“. ამაზე თურმე უთათბირნია ეარიასკაცებს და თავისი ბკეთი გადაეფუწყებინათ ასე: ეს ქალი არის მეფის ქალი ეკატერინე ნიკოლოზის ასული წერეთელი კი ისე ჭადაცმეფერებულია სიტყვა „Царь“-იდან, თორემ ასეთი ვვარი „ცერეტელლი“ სად გაგონილიო და გადასწყვეტს თურმე მისი მოკვლა ამეღვეს. ამ მიზნით გაუგზავნიათ ერთი სალდათი, რომ მეორე დარაჯს შეატყობინოს ეს, რადგან იმ დროს დარაჯები დაცვლილები იყვნენ ეს უფრო სამიდო, კომისარიატის მორჩილი სალდათები იყვნენ. როდესაც მოსული სალდათი ელაპარაკებოდა და უსმენდა ყველა ამას იქ მდგომ დარაჯს, და უმტკიცებდა, რომ უეჭველათ ეს ქალი დღესვე უნდა მოიკლას, ვიგრძნის თითქმის ყველა კუმეენი და აგრეთვე თვით ეკატერინა ივანოვნა ყურობდა და ადვილი წარმოსადგენია, თუ რას გრძნობდა ამ დროს ეს საცოდავი ადამიანი.

ჩვენ გვიგიეთ თუ არა, რომ რაღაცა არა ჩვეულებრივი ამბავია, მათ ვაგონში და არავის შიგ არ უშვებენ, გავიქეცით კომისარიატ-ნ და მისი თანხლებითი შეედინთ ეკაგონში, სადაც გაფეთრებულები იჯდნენ ცოლი და ქმარი ორი ბავშვით.

ჩვენ გამოვითხოვეთ ნება მათი ჩვენს ვაგონში გადაყვანისა და ასე გადავარჩინეთ სიცოცხლე.

გამოიარკვა, რომ თურმე ჩვენ ყველანი არტილერიის გადავეურჩენივართ სიცვდილისაგან. გაუგიათ, რა არტილერისტებს, რომ აქ, კონტრ-რევოლიუციას და კორნილოვიცებს არ აქვს ადგილი, არამედ თავის სამშობლოში მიდის უმეტესათ ქართველ-სომეხი მხედრები.

გაუგზავნიათ ქვეითი ჯარისკაცებისათვის ულტიმატუმი, რომ თუ ისინი ერთ კაცს დაბერტენ გამოუფიგლათ, სულ აიოხრებენ მთელ „ხუტორს“ ზარბაზნებით, თურმე ამანაც გასკა.

ყველაზე ბასაკვიერი ის იყო, რომ ბრბოში ძალიან ბევრი ნაოფიცრალი ერია და მათთან ერთათ იღებდა მონაწილეობას მატარებლის დარბევაში.

როგორც გავიგეთ, თურმე სადგურ ტიხორეცკაიაშიაც და კავკასიაშიაც სახალხო კოთხარისაგან (სტალინისაგან) მოსულიყო დეპეშა, რომ ხელუხლებლათ, დაფუოვნებლივ გაეგზავნათ ქართველების და სომხების მატარებელი. და კომენდანტი ამის გამო ისე შეწუხებული იყო, რომ არ იცოდა რა ექნა.

ჩემთან კერძო ბაასში მან სთქვა: „ჩვენ ყველას ჩამორჩენა მოგვეღო ის მთავრობიდანო, ვერ ავასარულეთ მთავარ ბრძანება მატარ ებელი ვერ გადავარჩინეთ ბრბეცეა-გაძარცვასო.

საჩქაროთ მოხდა სამხედრო-სარეკოლიუციო კომეტტის კრება, რომელსაც დაესწრო აგრეთვე ჩვენი მატარებლიდან იტკინი (კავკასიის ფრონტის კომისარი, როგორც თითონ ამბობდა) და ბგონია ბერეზოვი (ბგონი დამფუძნებელი კრების წევრია) და გადაწყდა საჩქაროთ გაიგზავნოს მატარებელი, ხოლო რომ გზაში კიდევ არ დაარბიონ, გაპყვეს თან დამცველები დელეგაციის სახელით. ასე რომ, კავკასიაიდან მატარებელს დაერქვა „დელეგატთა მატარებელი“.

მატარებლის წასვლის წინ გამოიკვა, რომ ერთ ერთი ვაგონის (№ 1) მგზავრები—15—16 კაცი, რომლებიც ყველაზე უწინ გამოიყვანეს და სადღაც გიერეკეს, არა სჩანან და ვაგონი სულ გადარეკილია. რადგან მთელი მატარებლის დატვიფება საშინი იყო, მოხსნეს ის ერთი ვაგონი და დატოვეს, მატარებელი კი გაგზავნეს. თან დაკვპარდენ, რომ თბილისელებსაც მოგაწვევთ უკან, ვიღრე არამავრიამდე ჩახვიდოდეთ, ისინიც დაგეწევიანნ.

არ ვიცი რამდენათ მართალია, მაგრამ ზოგიერთმა პირებმა გადმოგვეცა კავკასიაიდან, თითქოს „ხუტორ“ როსანოვკაიას მცხოვრებლები ყოველ კვირა დღეს მიდიან ცხეკში და თხოულობენ „მსხვერპლს“, რადგანაც ტუსლეს. სწორეთ ასე დაარქვეს მათ, ვინც ეს გვიამბეს. თხოულობენ თურმე მუქარით და ცეხის ადამინსტრაციაც აძლევს რამდენიმე კაცს, ვისაც ბრბო აირჩევს. ბრბო გამოიყვანს მინდორში და დაბერტყავსო.

ამიტომო, გვითხრეს თქვენი ამხანაგები უეჭველათ კვირამდე უნდა იქნან განთავისუფლებულნო.

გამოიარკვა აგრეთვე, რომ სულ ჩვენი მატარებლიდან უკვე დაუბერტეთათ ტიხორეცკაიდან და კავკასიაიაში 6 კაკი. მათ შორის ორი ყოფილი პოლკოვნიკი, ორი სტუდენტი და ორიც უბრალო მხედრი. სახელდობრ ვინ,—არაფერ იცის. მეთორმეტე არმიის კომიტეტის თავმჯდომარე რადაცა განგებას უხსნიდა სიკვდილისაგან. უკვე უსროოლიათ სამჯერ, მაგრამ რაღაან ის დავარდნილა მიწაზე, ვერ მოიტყაცამ.

ჩვენს კომისარიატს მოსკოვში, სხვათა შორის, კომეტტესაგან დაეკვალა მოწყობა საკრონ საქონლის (ფართლეულობის ტკაეეულობის და სხვა) გადაგზავნის საქართველოში. და როცა კომისარიატში მივიდა ერთი ფოთელი ლეკი, გვარათ აბუეეკი, უწევენ დოკუმენტები, სადანაც სჩანდა, რომ მას უნდა მიეტანა სხვადასხვა საქონელი პირველ ქართულ ცხეონსან პოლკისთვის, კომისარიატმა აუღო საკრონ საბუთები და საქონელი ჩვენს მატარებელზე ეოფნა. აი, ეს საქონელი მოხსნეს ტიხორეცკაიაში და დატოვეს. დარჩა თვით აბუეეკე და დღესაც გამოურკვეველია სად არის ან ის და ან მისი საქონელი.

ღიღეთი ადრე მივედით არმავირში. ეს შემოგვხვდა ჩვენ მიერ გგზავნილი ამხანაგი და აგრეთვე ქართველების კომისარი ქვეკრავიძე, რომელიც საჩქაროთ აპირებდა წასვლას კავკასიაიაში დარჩენილი ამხანაგებისა და ნიკო ერისთავის გასანაგვანუფლებლათ, რომელიც იქ იყო დაპატიმრებული.

ნიკო ერისთავი იყო სანიტარულ მატარებლის № 53 უფროსი ექიმი. ეს მატარებელი გამოგზავნა კომიტეტმა მოსკოვიდან 5 თებერვალს ასეთივე მგზავრებით. და თურმე არც მათთვის დაუფარიათ კარგი დღე გზაში. სანიტარული მატარებელიც წაუთმეფიათ მისი ექიმით, და ეხლაც თურმე ეს ექიმი „ხუტორ“ როსანოფსკაიაში ხ

ციხეეზ.

როგორც ამხანაგმა გვიამბო, დიდი მონაწილეობა მიუღიათ ჩვენს საქმეში არმავირის ქართველთა კოლონიის საბჭოს, მის თავმჯდომარეს ქვეკრავიძეს და აგრეთვე ოლქის მუშათა, სალდათთა და ბლეხთა საბჭოს ბალშეეკეურ აღმასრულებელ კომიტეტის თავმჯდომარეს—ბალშევეკ, ტუჩინეველს. თურმე წინადადება მიუღიათ კავკასიაიას კომენდატისთვის თუ ის ეხლავე არ გამოგზავნის მატარებელს, ჯავშნიან მატარებელს გგზავნიან არმავირიდან და ალოხრებენ იქაურობასსო.

ჩვენ არმავირში ვინახულეთ როგორც ქვეკრავიძე (ქართველთა საბჭოს თავმჯდომარე) ისე ტუჩინეველიც.

სანიტარული მატარებელი, ჩრდილოკავკასიის ფრონტის შტაბის ბრძანების თანახმად, იქედან უნდა დაბრუნებულიყო ტიხორეცკაიაში. ჩვენ სიხარულით დავცალეთ ეს „უბედური მატარებელი“ და გადავეკეკვეთ ცივ, საქონლის ვაგონებში რიდგან არც „ტეპლუშკები“ და არც „ცლანნი ვაგონები“ არ იყო სრულებით სადგურზე.

ჩვენი გამოგზავნილი ამხანაგი როგორც ჩამოსულიყო არმავირში, თურმე დეპეშა მიეცა სახალხო კომისარს ტალინინათვის, საამშობლოში მიმავალ ქართველებს და სომხებს გვარეეეენ, გვიარეენ, გვხრეტენ და გვიშველეთ რაგორ, რის შედეგიც თურმე იყო დეპეშა სხვადასხვა სადგურებში მატარებელი არ დაიჭირონო, გაუშვეთო.

ტეჩინეველმაც მოგვცა მოწმობა, რომ გზაში ყველას ხელი შეეწყო და წადეთ კავკავეზ, რადგან არმავირის ქართველებმა გვირჩიეს ასე წასვლა. სომხები კი წავიდნენ ტუფუსეზე. სად მინერალური წყლებზე დგგეეწია კავკასიაიაში დარჩენილი ამხანაგებიც, რამაც ძლიერ გაგვახარა ყველანი. აქ მივიღეთ ერთი მესამე კლასის ვაგონი, სადაც მოვთავსეთ ქალები, ბავშვები, ავათმყოფები და კომიტეტის კანცელიარია. ჩამოვედით ბესლანში. აქ გვითხრეს, რომ 3—4 ვერზე საადგილოდ არის ოსეტ-ალაკაკების პოზიციია და კავკასიის მხრიდან ინგუშეთისაო, და გასვლა ძნელი იქნებაო. რკინის გზის ადმინისტრაცია არ აგეგის პასუხს და ვისაც სურს წავიდეს, ვისაც არა და დარჩესო. იქვე გაკრული იყო განცხადებები, რომ ოსები, კაზაკები და სომეხები არ წასულიყვნენ, თორემ ინგუშები ყველს დაჭხეკავენო ზარბაზნების გუგუნი ისმოდა, როგორც ფრონტზე შეტევის დროს.

ჩვენ გადავწყვიტეთ წასვლა. ამოვიარეთ ოდინ კაცი პარლამენტერიორთა, რომლებსაც შეეპინთ მელავეებზე თეთრი ბაირაღები.

მიეფიდით ოსების პოზიციაზე, გგგავრეტეს, მეფლაპარაკენ ჩვენმა პარლამენტიორებმა, ოსებმა გგვიშვეს „ბუშპარჯოს ქართველს“-ო—ძახილით. მივეფიდთ ინგუშების პოზიციაზე. იმათაც ყოველნი ჩვენმა პარლამენტიორებმა, თუ ვინ ვართ და სად მივდივართ. ხომ არ გეყავთ კაზაკი, ოსი ან სომეხი—გვკითხეს. არაო ეკუპასუხეთ ჩვენ. გვიძლევეთ ქართველის სიტყვასო!—გვკითხა მათმა აფიცერმა. გაძლევეთო, ეუთხარით ჩვენ და გიგვიშვეს. გარშემორტყმული ინგუშები იძახდა: ვეშმარჯოოს! ქართველებსო.

ისეთი ღიდი გაუხარეს ეაყო ტიხორეცკაია-კავკასიაიას ბრბოსა და ამაო შორის, რომ ზოგიერთნი ამბობდნენ: ამათ ჩომ დაგვხრიეტონ კიდეც არაა ისეთი საწყენო, ისეთი რაინდები მაინც არიან შესახედათაც.

ასე მივედით კავკაეში, მაგრამ 154-ში, მივედითთ მხოლოდ 71 კაცი.

აქ გამოვიკითხეთ და გავიგეთ, რომ ამიერ-კავკასიის სასურსათო კომეტტეს ფურგონები დადიან კავკავიდან თფილისამდე. გავიგეთ აგრეთვე, რომ ამ კომიტეტის საქონლის ავტომობილები დაეუქრიათ კავკავის ბალშეეკეებს და გადავეწყვიტეთ იმათი გამოთხოვა და იმითი გამომგზავრება თფილისში.

ვინახეთეთ კავკავის ქალიური საზოგადოების თავმჯდომარე მღვდლიაშვილი, ყაზბეგი. ოლქის მუშათა საბჭოეზის თავმჯდომარე ბუეანიძე. ყველამ დაგვიმეფა—აქედან გგგგზავნით როგორმეო. როსტომ ყაზბეგმა ქართველ საზოგადოების სახელით ფულით დახმარებაც აღმოგვიჩინა 2500 მანეთითო.

დაგვეხმარენ აგრეთვე სასურსათო კომიტეტის ინაური წარმომადგენლები ამითი, რომ 42 კაცი გამოგვგზავნეთუს მათი ფურგონებით.

ასე თუ ისე, ხან ფეხით, ხან ფურგონებზე 21 მარტს ყველანი ჩამოვედით თფილისში. ასეთი იყო ჩვენი მგზავრობა მოსკოვიდან თფილისამდე.

ი. დარჩია.

ᲛᲣᲨᲐᲗᲐ ᲨᲝᲠᲘᲡ

ᲫᲣᲗᲐᲘᲡᲘ. მუშა ქალთა ორგანიზაციის გამგეობის სხდომაზე, პირველ რიგში იყო განსახილველათ მეტათ ძმინე და სერიოზული საკითხი მომენტის შესახებ. სხდომამ იქონია თათბირი, თუ როგორ, რა საშვალებით და ფორმით დაეეხმაროთ ომმრჩენს რეგოლიუციის და სამშობლოს დასაცავათ. ამას გარდა, რომ ვეკაეს მოწყალების და სანიტარული დების რაზმიო. აზრთა გაცვლა-გამოცვლის შემდეგ დასახელებული იქნნა მთელი რიგი ფუნქციებისა, რომლის შესრულება ქალებისთვის შესაძლებელია, ამისთვის სხდომამ გადაწყვეტა:

1) მოიწვიოს სასწრაფოთ ყველა პარტიულ ქალთა ორგანიზაციებიდან ორ-ორი წარმომადგენელი, შეადგინოს ინტერპარტიული ბიურო, რომელსაც დაეკვალება ქალთა ძალების საერთო მობილიზეციის ხელიდან და გამომშეფაეს საერთო მეშუბობის გეგმის ქალთა ფართო კრების წასარდგენათ.

2) სხდომა ავალებს ყველა უბნის წარმომადგენლებს მოიწვიოს თავიანთ უბნებში ქალთა კრებები, სადაც გაიგზავნებიან ცენტრალური ორგანიზაციიდან ქალები მოხსენების გასაკეთებლად.

3) სხდომამ აირჩია დამატებითი კომისია ცენტრალური შესახვედ პუნქტის გასაფართო